11241

מועד קיץ

משרד החינוך

המִנהל הפדגוגי

אגף בכיר בחינות

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדייקנות. אי־מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה.

הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר — ספרים, מחברות, רשימות — חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

מותאם

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
2. אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטיוטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. **אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי־קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקות לנבחן
ملصقة ممتحَن

מדבקת נבחן והתאמות
ملصَقة ممتحَن وملاءَمات

שנה السنة חודש الشهر
מועד موعد

סמל ביה"ס
رقم المدرسة

מס' תעודת הזהות
رقم الهويّة

יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם)
يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحَن (بدون اسم)

מדבקת שאלון
ملصَقة نموذج امتحان

שאלון: 011241

עברית מותאם

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربّع إذا أُعطي دفتر إضافيّ

* التّعليمات باللّغة العربيّة على ظهر الصّفحة

وزارة التّربية والتّعليم

الإدارة التّربويّة | القسم الكبير للامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحَنين وللممتحَنات،

يجب قراءة التّعليمات في هذه الصّفحة والعمل وفقًا لها بدقّة. عدم تنفيذ التّعليمات قد يؤدّي إلى عوائق مختلفة وحتّى إلى إلغاء الامتحان.

أُعدّ الامتحان لفحص التّحصيلات الشّخصيّة، لذلك يجب العمل بشكل ذاتيّ فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما **لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان**. استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدّي إلى إلغاء الامتحان.

بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدّفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

ملاءَم

يجب التّقيّد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التّأكّد بأنّ تفاصيلك الشّخصيّة مطبوعة على ملصَقات الممتحَن الّتي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصَقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدّفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصَقة، يجب ملء التّفاصيل في المكان المعدّ لملصَقة الممتحَن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدّفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمَل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط.
5. **يُمنع نزع أو إضافة أوراق.** الدّفتر الّذي يُسلَّم ناقصًا يُثير الشّكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدّفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنّى لكم النّجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

מועד קיץ

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"א, 2021
מספר השאלון: 11241
נספחים: נספח 1 — מאמרים
נספח 2 — דף עזר לנבחן

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון מותאם

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר
פרק ב: תחביר
פרק ג: מערכת הצורות
} יש לבחור באחד הפרקים

סך הכול — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר לנבחן (נספח 2).

ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את **המאמרים 1–3** שבנספח 1 המצורף, וענה על כל השאלות 1 – 6 שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. מהו הנושא המשותף ל**שלושת המאמרים** שקראת? **הקף** את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

(1) החלפת כינוי הגוף הניטרלי בעברית ללשון נקבה

(2) ההבחנה המגדרית בשפה העברית

(3) תרומתה של התנועה הפמיניסטית לעברית

(4) שינויים מכוונים הפוגעים בהתפתחות העברית

2. **א.** כותב **מאמר 1**, יהודה איזנברג, מפרט במאמרו את הדרכים לקידום שפה שוויונית, שבהן משרד החינוך מציע לפנות לתלמידים.

לְשם מה איזנברג מפרט במאמרו את הדרכים האלה? **הקף** את התשובה הנכונה.

(3 נקודות)

(1) כדי להצדיק את עמדת התנועה הפמיניסטית.

(2) כדי להשוות אותן לדרכים שהוא מציע.

(3) כדי לפסול אותן ולחזק את עמדתו.

(4) כדי לבחור מהן את הדרך הטובה ביותר.

ב. ציין הבדל אחד בין הדרכים שהציע משרד החינוך לקידום שפה שוויונית בעברית (על פי **מאמר 1**) ובין הדרכים לקידום שפה שוויונית בשפות אחרות במדינות כמו שוודיה וספרד (על פי **מאמר 2**, פסקה ח). (4 נקודות)

_____

_____

_____

/המשך בעמוד 5/

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

3. **א.** **המאמרים 1 ו־2** שקראת הם מאמרי עמדה, ובהם כל כותב מתייחס לטענות נגד של אחרים.

ציין בנוגע לכל מאמר מי הם "האחרים" שהכותב מתייחס לטענותיהם. (4 נקודות)

מאמר 1: _____

מאמר 2: _____

ב. נסח את טענת הנגד של "האחרים" הנזכרים ב**מאמר 1**. (5 נקודות)

_____

_____

4. לפניך ציטוט מפסקה ד ב**מאמר 1**: "השימוש בלשון רבים מַקְהֶה את תחושת האפליה לעומת השימוש בלשון יחיד בצורת זכר".

מה עשויה להיות דעתה של כותבת **מאמר 3**, רונית גדיש, על משפט זה? הסבר את קביעתך, וצטט הוכחה מדבריה. (6 נקודות)

_____

_____

_____

_____

5. לפניך קטע מכתבה שפורסמה בעיתון.

"משרד החינוך בוחן את האפשרות להפסיק את השימוש בלשון זכר יחיד בבחינות הבגרות, וחלופות שונות נבדקות. בחודשים האחרונים נערכו במשרד כמה דיונים בנושא. בצד תמיכה עקרונית במהלך נראה כי יש גם כמה גורמים בתוך המשרד אשר מתנגדים לו".

(מעובד על פי קשתי, א' (21/8/2020). **הארץ**. אוחזר מ־ haaretz.co.il.)

כתוב מה עשויה להיות דעתה של כותבת **מאמר 2**, דפנה איזנרייך, על כוונתו של משרד החינוך למצוא חלופה לשימוש בלשון זכר יחיד בבחינות הבגרות. נמק את קביעתך על פי מאמרה. (5 נקודות)

_____

_____

_____

_____

_____

/המשך בעמוד 6/

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

6. מטלת כתיבה (20 נקודות)

השפה העברית מבחינה בין זכר לנקבה. כיום החברה מודעת יותר לשוויון בין המינים, ולכן עולה הדרישה לפעול באופן מכוון למען שפה שוויונית יותר. השנה ביום העברית התעורר דיון ציבורי בדרישה זאת.

כתוב סקירה ובה תציג את העמדות השונות בנוגע לדרישה לפעול באופן מכוון למען שפה שוויונית יותר, וכן תציג את הנימוקים לעמדות האלה. התבסס על **מאמרים 2 ו־3** בלבד.

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

כתוב בהיקף של 100–200 מילים. השתמש בעמוד זה לכתיבת טיוטה, ואת הסקירה כתוב בעמודים 7–8.

טיוטה

/המשך בעמוד 7/

לא לכתוב באזור זה לא تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"א, מס' 11241 + נספחים

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

/המשך בעמוד 8/

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"א, מס' 11241 + נספחים

שים לב: שאלה 7 בעמוד הבא.

/המשך בעמוד 9/

אל תכתוב בשטח זה. لا تكتب في هذه المنطقة

חלק שני — לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א — חובה, ועל אחד מן הפרקים ב–ג.

פרק א: שם המספר — חובה (10 נקודות)

ענה על שאלה 7.

7. במשפטים שלפניך **הקף** את הצורה הנכונה של כל שם מספר מבין האפשרויות המודגשות.

- בשנת אלפיים ו**שנים עשר / שתים עשרה** הכריזה ממשלת ישראל כי בכל שנה, בכ"א בשבט, יום הולדתו של אליעזר בן־יהודה, יצוין יום הלשון העברית. השנה צוין יום הולדתו ה**מאה שישים ושלוש / מאה שישים ושלושה** של בן־יהודה ב**חמישה / חמישי** בינואר.

- אחד המפעלים החשובים של אליעזר בן־יהודה היה כתיבת מילון ללשון העברית, אולם הוא הספיק לפני מותו לערוך רק את **שבע / שבעת** הכרכים הראשונים של המילון.

- מספר הכרכים במילון בן יהודה גדול כמעט פי **שלושה / שלוש** ממספר הכרכים במילון אבן־שושן (2003).

- אחת השאלות הנפוצות ביותר המופנות אל האקדמיה ללשון העברית היא "כמה מילים יש בעברית?", והתשובה על כך היא שיש בעברית בערך **ארבעים וחמש אלף / ארבעים וחמישה אלף** מילים.

- בגיליון מספר שישים ו**שש / שישה** של "אֲקַדֵּם", ידיעון האקדמיה ללשון העברית, התפרסמו החלופות העבריות ל**ארבעת / ארבע** המילים האלה: אַפְּטֶר, גיימר, פייק ניוז, פּוֹדְקַאסְט. החלופות הן: חֻפְשׁוֹן, מִשְׂחֲקָן, חַדְשׁוֹת כָּזָב, הֶסְכֵּת.

- בסקר שנערך לכבוד יום הלשון העברית נמצא כי 72 אחוזים מן הישראלים מדברים עברית ברמה טובה מאוד ו**שלושה עשר / שלוש עשרה** אחוזים מן הישראלים מדברים עברית ברמה טובה.

- שם השפה, "עברית", נגזר מן המילה "עברי" המוזכרת **שלושים וארבע / שלושים וארבעה** פעמים בתנ"ך.

/המשך בעמוד 10/

לא לכתוב בארור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"א, מס' 11241 + נספחים

לפניך שני פרקים: פרק ב — תחביר ופרק ג — מערכת הצורות.
בחר ב**פרק שלמדת**: פרק ב — תחביר או פרק ג — מערכת הצורות.
בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

/המשך בעמוד 11/

אל תכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 8–12 (לכל שאלה — 12 נקודות). תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור לא יעלה על 40 נקודות.

שים לב: תוכל להיעזר בנספח 2 — דף העזר לנבחן.

8. לפניך שלושה משפטים.

(1) מפאת הסתמיות של לשון הזכר כל מצוות התנ"ך מנוסחות בלשון זו. _____

(2) הדרישה שהאקדמיה תפעל לשוויון מגדרי בעברית נובעת מן ההנחה ששוויון מגדרי בשפה ישפיע על מעמדן של הנשים בחברה. _____

(3) במסמך מטעם משרד החינוך הוצעו שלוש דרכים, והדרך הראשונה היא שימוש בלשון רבים. _____

א. ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.

ב.
- אם המשפט מורכב — תחם את הפסוקית/הפסוקיות שבו, וציין מעל כל פסוקית שתחמת את התפקיד התחבירי שלה.
- אם המשפט הוא משפט איחוי — תחם את איבריו.

ג. ציין את התפקיד התחבירי של המילה והצירופים המסומנים בקו במשפטים.

במשפט (1): **בלשון** _____

במשפט (2): **על מעמדן** _____

במשפט (3) **בלשון רבים** _____

/המשך בעמוד 12/

לא לכתוב בארור זה | لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

9. לפניך שלושה משפטים.

(1) מטעמי פמיניזם לשוני החלו הדוברים להדגיש את עניין המגדר בשימושי הלשון השונים.

(2) בתהליך מהיר למדי הולכת ואובדת הרגשת הסתמיות בצורות הרבים.

(3) אחת הדרכים לקידום שוויון מגדרי היא שימוש בשפה שוויונית.

א.
- ציין את מספר המשפט שהנשוא בו יוצא דופן מבחינת הסוג. _____
- מהו סוג הנשוא היוצא דופן? _____

ב. לפניך משפט, ובו חלקים כוללים.

הפנייה לנשים בלשון זכר צורמת, מקוממת ומעוררת הרגשה של זלזול ושל הדרה.

מתח קו מתחת לכל חלק כולל במשפט, וציין מעל לכל חלק כולל את התפקיד התחבירי שלו במשפט.

ג. לפניך משפט.

המתנגדים לפנייה בגוף שני רבים, שפונָה לגברים ולנשים יחד, טוענים שפנייה כזאת אינה אישית מספיק, אבל בעיני רבים היא עדיפה על פני הפנייה בגוף שני יחיד, שמדירה חצי מהאוכלוסייה.

כתוב על פי משפט זה שלושה משפטים פשוטים — בכל אחד מהם הנושא התחבירי של המשפט יהיה: **הפנייה בגוף שני רבים**. השמט מידע על פי הצורך.

(1) _____

(2) _____

(3) _____

/המשך בעמוד 13/

10. א. לפניך שני משפטים מורכבים, ובהם המילה **אם** מוגדלת.

(1) נשים נאלצות לתהות אם הפנייה מיועדת גם להן.

(2) הציונים של נשים במבחנים במתמטיקה יהיו גבוהים יותר אם ההוראות במבחן ינוסחו בלשון רבים.

- בכל אחד מן המשפטים תחם את הפסוקית הפותחת במילה **אם**, וציין מעל לכל פסוקית שתחמת את התפקיד התחבירי שלה במשפט.
- המר את **משפט (2)** במשפט מורכב בעל פסוקית תכלית.

ב. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מילה מסומנת בקו.

(1) נוסח הפנייה חשוב כמובן לא רק מבחינה סמלית, אלא גם מבחינה מעשית.

(2) מובן שנוסח הפנייה חשוב לא רק מבחינה סמלית, אלא גם מבחינה מעשית.

- מבין שתי המילים המסומנות בקו **הקף** את המילה שהתפקיד התחבירי שלה במשפט הוא הסגר.
- הסבר את תפקידו של ההסגר בַּמשפט.

ג. לפניך משפט.

התמרורים המנוסחים בלשון זכר פונים גם לנשים.

המר את המשפט במשפט מורכב בעל פסוקית ויתור.

/המשך בעמוד 14/

אל תכתוב בשטח זה
لا تكتب في هذه المنطقة

11. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם יש תמורה.

(1) לפי האקדמיה ללשון העברית, המוסד העליון למדע הלשון העברית, צורת הזכר יפה גם לנקבה.

(2) הארגונים הבין־לאומיים — האו"ם והפרלמנט האירופי — פועלים לקידום שימוש בשפה שוויונית.

(3) האפליה הנחקרת ביותר בשנים האחרונות היא האפליה המגדרית, בייחוד האפליה המגדרית בתחום התעסוקה.

א. מתח קו מתחת לכל תמורה בכל אחד מן המשפטים.

ב. השלם את הטבלה שלפניך: כתוב את המילה/המילים שהתמורה ממירה בכל אחד מן המשפטים, וציין את התפקיד התחבירי שלהן.

המשפט	המילה / המילים שהתמורה ממירה	התפקיד התחבירי של המילה/המילים שהתמורה ממירה
משפט (1)		
משפט (2)		
משפט (3)		

ג. באיזה מן המשפטים **(1)**-**(3)** התמורה היא תמורה מצמצמת? הסבר את קביעתך.

_____

ד. על פי **משפט (1)**, נסח משפט שמני מן התמורה ומן המילה/המילים שהיא ממירה.

_____

/המשך בעמוד 15/

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

12. א. לפניך שני משפטים.

(1) חוק שוויון ההזדמנויות מכיר בהשפעה של השפה על המציאות, ולכן הוא מחייב ניסוח שוויוני של מודעות דרושים/דרושות. _____

(2) כל האמצעים הלשוניים כשרים גם אם הם מצעידים את העברית בדרך אחרת.

_____

- ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב — תחם את הפסוקית/הפסוקיות שבו, וציין מעל כל פסוקית שתחמת את התפקיד התחבירי שלה.
- אם המשפט הוא משפט איחוי — תחם את איבריו.
- ציין את הקשר הלוגי בכל אחד מן המשפטים.

במשפט (1): _____ **במשפט (2):** _____

- העתק מכל משפט את מילת/מילות הקישור המציינות את הקשר הלוגי.

במשפט (1): _____

במשפט (2): _____

ב. לפניך שני משפטים, ובהם צורות בינוני מסומנות בקו.

(1) גם חולים וגם חולות מאושפזים בבתי חולים.

(2) צורת הכתיבה "שמור/שמרי" פסולה משום שהיא גורמת לכתיבה מעורפלת ומבלבלת.

ציין מעל כל צורת בינוני המסומנת בקו במשפטים את חלק הדיבור שלה. (לא את התפקיד התחבירי.)

/המשך בעמוד 16/

לא לכתוב בשטח זה
لا تكتب في هذه المنطقة

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 13–17 (לכל שאלה — 12 נקודות). תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור לא יעלה על 40 נקודות.

שים לב: תוכל להיעזר בנספח 2 — דף העזר לנבחן.

13. לפניך שבעה משפטים, ובכל משפט יש פועל מודגש ובסוגריים אותו הפועל מנוקד.
ציין בטבלה את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפועל	השורש	הבניין
האי־התאמה בין צורת הפנייה ובין המגדר שלנו **מעוררת** (מְעוֹרֶרֶת) הרגשה של זלזול.		
כללים הגורמים להדרת אנשים, דינם **להשתנות** (לְהִשְׁתַּנּוֹת).		
ההוראה **כתובה** (כְּתוּבָה) בלשון רבים.		
אל **תוציא** (תּוֹצִיא) את הראש ואת הידיים מבעד לחלון.		
מי שאינם **מעוניינים** (מְעֻנְיָנִים) לסמן את המגדר שלהם מבקשים פתרון לשוני.		
מה **נשיב** (נָשִׁיב) לאלה שדורשים פתרון לשוני?		
נושא הפנייה המגדרית **נדון** (נָדוֹן) בעת האחרונה באקדמיה ללשון העברית.		

/המשך בעמוד 17/

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

14. א. לפניך משפטים, ובהם ארבעה פעלים מודגשים.

- בכינוס בנושא פנייה שוויונית **התווכחו** (הִתְוַכְּחוּ) המשתתפים בנוגע למידת ההשפעה שיש לשפה שוויונית על מעמד הנשים בחברה.
- יש הטוענים כי עדיין לא **הוכחה** (הוּכְחָה) ההשפעה של השפה על מעמד הנשים בחברה.
- מחקרים **הוכיחו** (הוֹכִיחוּ) כי לפנייה השוויונית יש השפעה על הישגיהן של נשים.
- לאחר קריאת מחקרים בנושא **נוכחתי** (נוֹכַחְתִּי) לדעת שפנייה שוויונית עשויה להביא לשיפור הישגיהן של הנשים.

(1) ציין את השורש המשותף לארבעת הפעלים המודגשים. _____

(2) ציין מעל לכל פועל את הבניין שלו.

(3) **הקף** את צורת העתיד בגוף נוכחת של כל אחד מן הפעלים המודגשים שלפניך.

- **הִתְוַכְּחוּ** — הִתְוַכַּחְתִּ, תּוֹכִיחִי, תִּתְוַכְּחִי
- **הוֹכִיחוּ** — תּוֹכִיחִי, מוּכַחַת, תּוּכַח
- **נוֹכַחְתִּי** — הִוָּכְחִי, תִּוָּכְחִי, נוֹכַחְתִּ

ב. בטבלה שלפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם פועל מודגש. השלם בטבלה את השורש, את הבניין ואת שם הפועל של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

הפעלים	השורש	הבניין	שם הפועל
שפות מתפתחות לפי חוקיות ש**יָרְשׁוּ** הדוברים שלהן מהוריהם.			
יש קבוצות שלא **יָרְשׁוּ** פנייה לקהל מעורב בלשון זכר.			

/המשך בעמוד 18/

לא לכתוב בארור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

15. לפניך קטע, ובו מילים מודגשות.

בלשון העברית אין **כינוי** (כִּנּוּי) גוף נטול מין דקדוקי, וכל **מצוות** (מִצְוֹת) התנ"ך מנוסחות בלשון זכר. על פי ה**מצוי** (מָצוּי) בלשון המקרא, יש צורות רבים לזכר ולנקבה.
ה**פנייה** (פְּנִיָּה) בלשון רבים ב**הוראה** (הוֹרָאָה) המיועדת לנשים ולגברים וכן בטפסים שנשים וגברים נדרשים **למלא** (לְמַלֵּא) מקהה את תחושת ה**אפליה** (אַפְלָיָה).

א. בטבלה שלפניך מיין את המילים המודגשות בקטע לפי הגזרה.

גזרת נחי ל"א	גזרת נחי ל"י/ה

ב. מבין המילים המודגשות בקטע, העתק שלוש מילים הנוטות במשקלי שמות הפעולה וציין את הבניין של כל אחת מהן.

המילה: _____ הבניין: _____

המילה: _____ הבניין: _____

המילה: _____ הבניין: _____

/המשך בעמוד 19/

לא לכתוב בשטח זה
لا تكتب في هذه المنطقة

16. א. לפניך קטע שחסרים בו **פעלים**. השלם בכל מקום ריק את הפועל המתאים על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

מאחר שאני אישה, לא פעם אני _____ (ב-ו-כ), משועשעת ו _____ (ב-ל-ב-ל),
כאשר אני _____ (ק-ר-א) טקסטים ה _____ (פ-נ-י/ה) לגברים ולנשים
כאחד, אך _____ (ר-א-י/ה) כאילו הם מכוונים לגברים בלבד.
אני בעצמי _____ (ל-ב-ט) לא מעט כיצד לנסח טקסטים ש _____ (כ-ל-ל)
בהם פנייה גם לנשים וגם לגברים.

ב. לפניך קטע שחסרים בו **שמות**. השלם בכל מקום ריק את השם המתאים על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

_____ (ח-ק-ר) חדש שנערך בשיתוף עם אוניברסיטת תל אביב בדק את
ה _____ (ש-פ-ע) של לשון הפנייה על הישגים של נשים וגברים. החוקרות מצאו כי
הפנייה בלשון זכר במבחן במתמטיקה פגעה ב _____ (א-מ-ץ) שהשקיעו הנשים
במבחן וב _____ (צ-ל-ח) שלהן בו לעומת הפנייה בלשון נקבה.
גם אצל גברים היו _____ (י/ו-צ-א) דומות: כשהפנייה אליהם הייתה בלשון
נקבה הם הצליחו פחות מכשהפנייה אליהם הייתה בלשון זכר, אך אצל הגברים
ה _____ (ב-ד-ל) בין ההישגים היו קטנים.
ניסוח ה _____ (נ-ח-י/ה) במבחן בלשון רבים הוביל להישגים הטובים ביותר
בעבור נשים ולא פגע בהישגי הגברים. ממצאים אלה מלמדים כי לשפה יש חשיבות רבה
ב _____ (מ-ש-ך) הנצחתו של האי־שוויון המגדרי.

/המשך בעמוד 20/

אל תכתוב בשטח זה לא تكتب في هذه المنطقة

17. א. לפניך משפט ובו שתי מילים מודגשות.

בניסוח **משימה** (מְשִׂימָה) לתלמידים השימוש בלשון רבים מקהה את **תחושת** (תְּחוּשַׁת) האפליה.

(1) מבין המילים שלפניך **הקף** את המילה שמשקלה זהה למשקל של המילה **משימה**.

מדינה, מרידה, מעילה, מדידה

(2) מבין המילים שלפניך **הקף** את המילה שמשקלה שונה מן המשקל של המילה **תחושה**.

תלונָה, תפוסָה, תפוצָה, תפוקָה

ב. לפניך רשימת מילים בצורת נקבה.

עוֹרֶכֶת דין, **סַפָּרִית**, **אַלוּפָה**, **שַׁדְרָנִית**

(1) ציין מעל כל מילה את המשקל של צורת הזכר שלה.

(2) על פי רשימת המילים, ציין שלושה צורני נקבה שונים.

_____ _____ _____

(3) האם דרך התצורה של המילה **פְּסַנְתְּרָן** זהה לדרך התצורה של צורות הזכר במילים שברשימה? נמק את תשובתך. _____

_____

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם יש מילה מודגשת.

- כדי שלא אחטא ב**לְשׁוֹנִי** אני חייב לברר את העובדות.
- הדיון בשאלת העברית המגדרית אינו רק דיון **לְשׁוֹנִי**.

(1) **הקף** את המילה שהצורן הסופי בה הוא צורן גזירה.

(2) ציין את משמעות הצורן הסופי במילה שהקפת. _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"א, מס' 11241 + נספחים

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"א, מס' 11241 + נספחים

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, קיץ תשפ"א, מס' 11241 + נספחים

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كلّ مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنّجاح، مجلس الطّلّاب والشّبيبة القطريّ"

נספחים: נספח 1 — מאמרים ונספח 2 — דף עזר לנבחן

לשאלון מותאם, עברית: הבנה, הבעה ולשון

11241, קיץ תשפ"א

מותאם

נספח 1 — מאמרים

לפניך שלושה מאמרים.

קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

מורים/ות יקרים/ות

מאת **יהודה איזנברג**

פסקה א בלשון העברית לכל חֵפֶץ, אדם או בעל חיים יש מין דקדוקי — או זכר או נקבה או שניהם, ואין כינוי גוף נטול מין דקדוקי, כמו it באנגלית. ומה עושים כשיש צורך לפנות לקבוצה שבה גם זכרים וגם נקבות? הלשון העברית פתרה את הבעיה הזאת פתרון טכני — משתמשים בצורת הזכר. צורת הזכר היא הצורה הלא־מסומנת(1), הצורה הבסיסית והיסודית.

פסקה ב מִסיבה זו כל מצוות התנ"ך מנוסחות בלשון זכר, והן מכוונות לזכר ולנקבה גם יחד. כך למשל, הציווי "כבד את אביך ואת אִמך" אינו פונה רק לזכרים, אלא לכול. גם העברית המודרנית הלכה בדרך זו, וצורת הזכר בה מתייחסת הן לזכר הן לנקבה. למשל, הפנייה "אל תוציא ראש וידיים מבעד לחלון" היא פנייה לנשים ולגברים.

פסקה ג התנועה הפמיניסטית(2) החליטה לקדש מלחמה נגד השימוש בצורת הזכר כלשון פנייה לכול, אף על פי שצורה זו מתייחסת לשני המינים בשל היותה הצורה הלא־מסומנת.

פסקה ד משרד החינוך מציע למורים סדרה של פתרונות ניסוח כדי שהפנייה לתלמידים תהיה שוויונית לזכר ולנקבה. במסמך מטעם משרד החינוך הוצעו שלוש דרכים אפשריות לניסוח פנייה מכלילה יותר לתלמידים, והדרך הראשונה, שלדברי משרד החינוך היא גם הטובה ביותר, היא שימוש בלשון רבים. מומלץ להשתמש בלשון רבים בשאלות ובמשימות לתלמידים. לפי משרד החינוך, "אף על פי שגם בלשון רבים יש הבחנה דקדוקית בין זכר לנקבה, יש הסכמה שהשימוש בלשון רבים מַקְהֶה את תחושת האפליה לעומת השימוש בלשון יחיד בצורת זכר". אך מה יקרה אם מורה ישאל (תשאל) במבחן שאלה כזו: "סכמו את המאמר", ושני תלמידים יסכמו את המאמר יחד? האם יוכל המורה לפסול את עבודת התלמידים משום שהם כתבו אותה יחד?

---

* מעובד על פי איזנברג, י'. מורים/רות יקרים/רות. מכללת הרצוג דעת — לימודי יהדות ורוח. אוחזר מ־daat.ac.il.

(1) הצורה הלא־מסומנת — צורת היסוד, הצורה הניטרלית של המילה. למשל, צורת הזכר היא הבלתי מסומנת (שָׁמַר, כָּתַב), ואילו צורת הנקבה היא המסומנת (שָׁמְרָה, כָּתְבָה).

(2) התנועה הפמיניסטית — תנועה הדוגלת במתן שוויון זכויות לנשים.

/המשך בעמוד 3/

פסקה ה האפשרות השנייה שהציע משרד החינוך היא לנקוט ככל האפשר פעלים בגוף ראשון ביחיד וברבים (שמרתי, שמרנו), ובגוף שלישי ברבים בעבר ובעתיד (שמרו, ישמרו) — שכֵּן צורות אלה שוות לזכר ולנקבה. לדוגמה: "למדנו (ולא למדתם או למדתן) את המושג דימוי, נעבור עתה לדיון במושג מטפורה". אך איזו שפה דלה תישאר לנו אם הכותב ייאלץ להימנע משימוש בצורות שיש בהן הבחנה בין זכר לנקבה?

פסקה ו הצעה שלישית היא לנקוט את שתי דרכי הפנייה — זכר ונקבה — גם יחד, לדוגמה: "שמור/שמרי". צורה זו מסרבלת את הכתיבה, נוגדת את רוח הלשון העברית, והיא פסולה משום שהיא גורמת לכתיבה מעורפלת ומבלבלת. האומנם אפשר לכתוב: "תלמידים/ות חייבים/ות להגיש את עבודותיהם/ן עד מחר, ואם לא, יופחת להם/ן ציון"?

פסקה ז ואולי נציע למשרד החינוך ולתנועה הפמיניסטית גם יחד שלא להתחיל את המלחמה בפנייה לתלמידים בספרי הלימוד. התנ"ך כתוב בלשון זכר. מדוע לא תתקנו אותו קודם? ואחריו אולי גם את ספר החוקים של מדינת ישראל, הכתוב בלשון זכר? הרי מה שטוב לספר החוקים של מדינת ישראל טוב גם לספרי הלימוד. כאשר יש צורך לכתוב כתיבה בהירה וממצה, אין מנוס מלכתוב בצורה העתיקה והמובנת: צורת הזכר, שהיא הצורה הלא־מסומנת.

/המשך בעמוד 4/

מאמר 2

למה חשוב לכתוב לכולסן?

מאת **דפנה איזנרייך**

פסקה א בשפה העברית יש לפעלים ולכינויי גוף מין דקדוקי. כך גם לשמות עצם, גם אם הם מציינים חפצים או מושגים נטולי מין או מִגְדָּר[1] מעצם טבעם, ואין בעברית הטיית גוף ניטרלית כמו it או you באנגלית.

פסקה ב לפי הכללים שקובעת האקדמיה ללשון העברית, הגוף הרשמי בישראל המוסמך להחליט החלטות בנוגע לשפה העברית, "צורת הזכר בעברית משמשת לא רק לזכר. היא גם הצורה שאנחנו נוקטים כשאין לנו צורך להבחין במין — כלומר היא גם הצורה הסתמית, הניטרלית, הפונה גם לזכר וגם לנקבה. על כן צורת הזכר יפה גם לנקבות, מה שאין כן צורת הנקבה: זו מציינת רק נקבה ומוציאה את הזכר".

פסקה ג אבל "זכר סתמי" אינו סתמי כלל. הוא גורם להדרה של נשים, נערות וילדות מן השפה, וכך תורם גם להדרתן מן החברה. כל פנייה "סתמית" בלשון זכר מאלצת נשים לתהות — האם הפנייה הזאת מיועדת גם לנו? האי־התאמה בין צורת הפנייה ובין המגדר שלנו צורמת, מקוממת ומעוררת הרגשה של זלזול והדרה, ולבסוף גם פוגעת במסר ובחוויה הרגשית שהמוענים מבקשים ליצור.

פסקה ד יתרה מכך, הכלל הזה מוביל למצבים מגוחכים. למשל, כשנשים רוצות לתאר פעולות או מצבים פיזיולוגיים הקשורים לגוף שלהן, הן אומרות משפטים כמו "איך מיניקים?" (במקום "איך מיניקות?") או "כשאתה יולד..." (במקום "כשאת יולדת").

פסקה ה לצערנו, למצב הזה יש השלכות נוספות. מחקרים מהארץ ומהעולם מעידים כי אופן הפנייה משפיע על החיים של נמענות ונמענים: הוא יוצר הבדלים מגדריים בהתנהגות, בתפיסת העצמי ובמעשים. במחקר השוואתי שבחן אם יש קשר בין השפה ובין מידת האי־שוויון המגדרי בחברה, נמצא כי במדינות שבהן השפה היא בעלת מין דקדוקי (כמו עברית), יש פחות שוויון בין נשים לגברים, בייחוד בתחום הכלכלה.

פסקה ו מחקר שנערך בישראל בחן את השפעת נוסח הפנייה על הביצועים במבחנים במתמטיקה ובהבנת הנקרא. החוקרות מצאו כי במבחנים שנוסחו בלשון נקבה היו הישגיהן של הנשים גבוהים יותר בהשוואה להישגיהן במבחנים שנוסחו בלשון זכר.

---

* מעובד על פי איזנרייך, ד' (מאי 2020). לכתוב לכולסן — המדריך לכתיבה שוויונית וניטרלית־מגדרית. **דברו אלינו**. אוחזר מ־ dabrueleynu.org.

(1) מִגְדָּר — המין, זכר או נקבה, בעיקר מנקודת מבט חברתית ותרבותית.

/המשך בעמוד 5/

פסקה ז מחקרים אלה מעידים כי נוסח הפנייה חשוב לא רק מבחינה סמלית, אלא יש לו גם השפעה על הישגים, עמדות, תפיסות ומעשים. מכיוון שכך, ההדרה הלשונית מהווה מחסום של ממש בדרך לשוויון מגדרי.

פסקה ח ברחבי העולם כבר מכירים בהשלכות של האפליה בשפה על החברה ונוקטים צעדים של ממש כדי לצמצמה. ארגונים בין־לאומיים, כמו האו"ם והפרלמנט האירופי, פועלים כדי לקדם שימוש בשפה שוויונית. בשוודיה הוכנס לשפה באופן רשמי כינוי גוף ניטרלי מלבד כינויי הגוף הוא והיא, ובמדינות דוברות ספרדית יש שימוש גובר בסיומת ניטרלית במקום בסיומות לזכר ולנקבה.

פסקה ט בישראל, כאמור, העמדה הרשמית של האקדמיה ללשון העברית היא שלפי "דרכה של העברית", צורת הזכר טובה לנשים, אך לא להפך, ולכן אפשר להסתפק בצורת הזכר גם בפנייה לקהל מעורב. עם זאת, חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, למשל, מכיר בהשפעה של השפה על המציאות, ולכן מחייב ניסוח שוויוני של מודעות דרושים/דרושות.

פסקה י אני עצמי מאמינה שכללים המדירים א.נשים[2] הם כללים לא טובים, ולכן דינם להשתנות. השפה משקפת את פני החברה ומכוננת אותם, ולכן זה אך טבעי שככל שיש יותר שוויון לנשים בפועל הוא יתבטא גם בשפה. יתרה מכך, בשביל מי שרוצות ורוצים לכונן חברה שוויונית ומכלילה, כל האמצעים הלשוניים כשרים, גם אם הם מצעידים את העברית בדרך אחרת מזו שהאקדמיה ללשון רואה בה את "דרכה של העברית". לכן באופן טבעי נוצרות בעברית, ובייחוד בלשון הכתובה, שלל דרכי הבעה לגישור על הפער שהשאירה האקדמיה ללשון בין החלטותיה ובין המציאות.

(2) א.נשים — צורת כתיבה בלתי תקנית, שנועדה לשקף התייחסות מכלילה רב־מגדרית.

/המשך בעמוד 6/

מאמר 3

השוויון המגדרי, הלשון העברית והאקדמיה

מאת **רונית גדיש**

פסקה א אל האקדמיה ללשון העברית מגיעות פניות בעניין השוויון המגדרי[1] זה כמה עשורים. הדרישה היא שהאקדמיה תפעל לשוויון מגדרי של העברית מתוך ההנחה שכאשר יהיה שוויון מגדרי בשפה, תחול התקדמות במקומן של הנשים בחברה, הנחה שספק אם מישהו יכול להוכיח אותה.

פסקה ב מה לעשות ובשפה שלנו (כמו בשפות רבות אחרות) המין הדקדוקי קיים בכול: לכל שם עצם יש מין דקדוקי (אדמה, אוויר), ובכל מערכות הנטייה יש צורות בעלות מין דקדוקי — פעלים, שמות תואר, כינויי שייכות ועוד.

פסקה ג אילו יכולנו לתכנן את השפה כמו שמתכננים בניין, בוודאי היינו מוותרים על המין הדקדוקי של שם המספר ושל שמות עצם שאין להם מין ביולוגי. אבל העברית, כמו כל הלשונות הטבעיות בעולם, מתפתחת מתוך שלבים מוקדמים שלה, לפי חוקיות פנימית שירשו הדוברים מהוריהם.

פסקה ד כאמור, יש מין דקדוקי בעברית, ומצד שני יש צורך חיוני בלשון סתמית הפונה לכולם. בעברית (כמו בשפות אחרות) הלשון הסתמית היא לשון זכר, החל בציווי "כבד את אביך ואת אִמך" במקרא וכלה בתמרורים "עצור" ו"האט" בימינו, המנוסחים בלשון זכר ופונים גם לנקבה. כך גם בלשון רבים: ילדות וילדים לומדים בגן **ילדים** (ולא בגן ילדים וילדות) וחולים וחולות מתאשפזים בבתי **חולים** (ולא בבתי חולים וחולות). מי שמבקש להכפיל את הצורות יתעייף עד מהרה, ומי שמבקשת לפנות פעם בלשון נקבה ופעם בלשון זכר לא תחזיק מעמד לאורך זמן, ומכל מקום אי אפשר לכפות פתרון כזה על הציבור.

פסקה ה אם יש כיוון של פתרון, הרי הוא שימוש בצורת הרבים לשני המינים. צורות כמו "כתבו", "יכתבו", יפות גם לזכרים וגם לנקבות. אומנם במקרא יש צורות רבים לנקבה, למשל "תכתובנה" ו"כתובנה", אולם בלשון חז"ל נעלמו הצורות האלה, ושימשו רק הצורות הזכריות "יכתבו", "תכתבו" ו"כִּתבו". אם כן ניסוח כמו "הדלתות ייסגרו" (במקום "הדלתות תיסגרנה") תקני לחלוטין בימינו.

---

* מעובד על פי גדיש, ר' (אוקטובר 2017). השוויון המגדרי, הלשון העברית והאקדמיה. **האקדמיה ללשון העברית**. אוחזר מ־ hebrew-academy.org.il.

(1) שוויון מגדרי — שוויון בין גברים ובין נשים.

/המשך בעמוד 7/

פסקה ו אבל מטעמי פמיניזם לשוני החלו יותר ויותר להדגיש את עניין המגדר בשימושי הלשון השונים. אף התפתחו דרכים חדשות לסימון המגדר הכפול, כגון "כותבותים", "הסן", "א.נשים", ובמקביל החל שימוש בצורות נקבה המכוונות גם לזכרים, ועוד המצאות מהמצאות שונות. המגמה שלפיה מדגישים את צורות הנקבה מובילה בהכרח להדגשת ההדרה במקום לצמצמה.

פסקה ז ואולם מלבד התביעה הפמיניסטית להנכיח את הנשים בעברית, באים אל האקדמיה בתביעה חדשה: תנו לנו פתרון לשוני למי שאינם יכולים או אינם מעוניינים להגדיר את המגדר שלהם! ומה נשיב להסן? הרי בעברית אין דרך להתחמק מציון המין (חוץ מכמה ניסוחים כמו "אפשר ל", שיכולים לפתור אולי אחוז אחד מכל ההקשרים).

פסקה ח האם אפשר לנטרל את המין הדקדוקי בעברית? או לחלופין: האם אפשר להפוך את מין הנקבה למין הסתמי בעברית? אני מסופקת. מכל מקום מה שיקרה בתחום הזה בלשוננו לא יבוא מתוך החלטה ממסדית ולא יכול לבוא מתוך החלטה כזו. השינויים — אם יהיו — יצמחו מתוך דוברי/ות השפה.

/המשך בעמוד 8/

נספח 2 — דף עזר לנבחן

טבלת התנועות

	התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a	ַ פתח	ָ קמץ	ֲ חטף פתח
e	ֶ סגול	ֵ צירי חסר ֵי צירי מלא	ֱ חטף סגול
i	ִ חיריק חסר	ִי חיריק מלא	
o	ֹ קמץ קטן	ֹ חולם חסר וֹ חולם מלא	ֳ חטף קמץ
u	ֻ קובוץ	וּ שורוק	

טבלת הגופים

	גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

<u>תחביר</u>

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחה/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורחב), נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

משפטים בעלי מבנה מיוחד: נושא סתמי, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

/המשך בעמוד 9/

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פָּעַל (פעל), נִפְעַל (נפעל), הִפְעִיל (הפעיל), הֻפְעַל (הופעל), פִּעֵל (פיעל), פֻּעַל (פועל), הִתְפַּעֵל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"י/ו (נפ"י/ו), נחי ל"י/ה (נל"י/ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו/י (נע"ו/י)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הֶלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה